

De gevangenschap gevangen genomen

“Daarom zegt Hij: ‘Opgevaren naar de hoge heeft Hij de gevangenschap gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven’. Dit nu: Hij is opgevaren, wat is het anders dan dat Hij ook is neergedaald naar de lagere delen van de aarde? Hij die is neergedaald, is ook Degene die is opgevaren boven alle hemelen, opdat Hij alles zou vervullen.”

Efeziërs 4:8-10

Vraag

In welke zin heeft Christus, opgevaren naar de hoge, de gevangenschap gevangengenomen (Ef. 4:8-10)? Is het paradijs toen uit het dodenrijk verplaatst naar de hemel?

Antwoord

Op de Persoon van Christus wordt in Efeziërs 4:8 tot 10 nog eens extra de schijnwerper gericht. Wie is Hij die de genade(gaven) uitdeelt aan de Zijnen, en dat doet met de juiste maat? Hij is Degene die een volkomen overwinning heeft behaald op de vijand. Hij is Degene die als resultaat daarvan boven alles en allen verheven is. Hij is Degene die vanuit die verheven positie gaven uitdeelt aan de leden van Zijn lichaam.

Laten we eerst eens kijken naar de overwinning die in vers 8 wordt beschreven. Dit vers wordt ingeleid met ‘daarom’ en vervolgens komt er een aanhaling uit psalm 68 (Ps. 68:19). Op het eerste gezicht kan het trouwens vreemd lijken dat Paulus een vers uit het Oude Testament aanhaalt om zijn onderwijs te illustreren. In het Oude Testament is immers nog geen sprake van de Gemeente? Dat heeft hij toch uitvoerig betoogd in het vorige hoofdstuk? Dat klopt, maar in het Oude Testament is wel sprake van Christus, en met het oog op Hém haalt Paulus dit vers aan.

Aan het woord ‘daarom’ kun je zien dat de aanhaling uit psalm 68 dient als bevestiging van vers 7. In dat vers gaat het om Christus als de Gever. Vers 8 legt de nadruk op zowel de plaats van waaruit Hij geeft, ‘de hoge’, als dat wat Hij heeft gedaan om gaven te kunnen geven, namelijk ‘de gevangenschap gevangengenomen’. Psalm 68 is een overwinningspsalm. Je leest daar hoe de Here Zijn vijanden verstrooit en op de vlucht jaagt. Koningen die opstandig tegen Hem zijn, vergaan voor Zijn aangezicht. Voor Zijn verdrukte volk betekent Gods optreden bevrijding. Daarom vieren ze feest.

Dit tafereel ziet vooruit naar het begin van het duizendjarig Vrederijk.

Paulus haalt deze psalm aan omdat hij weet dat de overwinning, die dan openlijk zal worden gezien, voor het geloof nú al werkelijkheid is. De Heer Jezus is door de dood heengegaan; daarna is Hij opgestaan en ‘opgevaren naar de hoge’. In het woord ‘opgevaren’ proef je de goddelijke kracht, de majesteit van de Overwinnaar. Dat Hij ‘de gevangenschap gevangengenomen’ heeft, wil zeggen dat Hij de macht heeft ontnomen aan alles waardoor mensen gevangen werden gehouden. Zo lees je in Hebréeën 2:14: ‘Opdat Hij door de dood teniet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, en allen zou verlossen die uit vrees voor de dood hun hele leven door aan slavernij onderworpen waren’. Hij heeft voor allen die Hem toebehoren de macht van de zonde, de dood, de wereld en het vlees overwonnen. Hij heeft het paradijs in de hemel nu voor hen opengesteld (Luc. 23:43;

2 Kor. 12:1-4; Openb. 2:7). En Hij heeft bij Zijn hemelvaart vroegere gevangenen meegevoerd in triomf (Matt. 27:52-53). Maar wij moeten niet denken aan een verplaatsing van een deel van de hades o.i.d.

Maar Christus heeft ons niet alleen bevrijd, Hij heeft ons ook gaven gegeven. Eerst heeft God aan Christus gaven gegeven als beloning voor Zijn overwinning. Op Zijn beurt geeft Christus gaven aan hen die delen in Zijn overwinning en dat zijn wij die in Hem geloven. De gaven komen dus van Iemand die heeft overwonnen en nu in de hemel is.

In vers 8 zien wij dus een Triomfator, die in triomf opvaart naar de hoge. En Zijn overwinning is zeer groot, want Hij heeft niet alleen overwonnen hem die ons gevangen hield, maar ook diens hele apparaat, alles wat hem daarbij ten dienste stond. Ook wij die in gevangenschap waren, zijn bevrijd. Zo kan de Heer ook ons gaven geven.

Vers 9 zegt op welke wijze de overwinning heeft plaatsgevonden. Dat is gebeurd doordat Hij op aarde is

neergedaald, en niet alleen op aarde, maar in de lagere delen ervan, wat wil zeggen in de dood. Als Hij alleen op aarde was gekomen, had Hij de gevangenschap niet kunnen gevangennemen.

Hij moest in de dood, in het graf gaan. Het is de overwinning van Iemand die het hol van de leeuw is binnengegaan, die door de dood is heengegaan en daaruit als Triomfator tevoorschijn is gekomen. Hij heeft laten zien dat Hij boven de macht van de satan verheven is. Allen die met Hem verbonden zijn en door het geloof deel hebben aan Zijn werk op het kruis, hebben ook deel aan de gevolgen daarvan.

Zij zijn met Hem aan de macht van de dood onttrokken, en met Hem gezet in de hemelse gewesten. Dit geldt dus alleen voor de gelovigen. Voor de ongelovigen geldt dat zij nog onder de macht van de zonde en de dood zijn.

‘Neergedaald naar de <lagere> delen van de aarde’ wil niet zeggen: ‘nedergedaald ter helle’, alsof de Heer Jezus in de hel zou zijn geweest. Dat staat wel in de Nederlandse geloofsbelijdenis, maar niet in de Bijbel. Wel kan gezegd worden dat de Heer Jezus het oordeel van de godverlatenheid onderging toen Hij aan het kruis geoordeeld werd voor onze zonden. Had Hij dat niet gedaan, dan waren wij tot in eeuwigheid in de hel onder de toorn van God geweest. Het oordeel dat Hij onderging, zal niet geringer geweest zijn dan wat ons deel in de hel zou zijn.

Vers 10. Hij is niet in die ‘lagere delen van de aarde’ gebleven. Hij is, nadat Hij de overwinning heeft

behaald, hoog verheven ‘boven alle hemelen’, met het doel dat ‘Hij alles zou vervullen’ (vgl. Jer. 23:24). Er is geen diepte zo diep of Hij is er geweest. Er is geen hoogte zo hoog of Hij is erboven verheven. ‘Boven alle hemelen’ is een merkwaardige uitdrukking. Het is als het ware de overtreffende trap van verhevenheid. In Marcus 16:19 lees je over de eerste trap. Daar wordt Hij, de ware Dienstknecht, ‘opgenomen in de hemel’. In Hebrëen 4:14 zie je de tweede trap. Daar is Hij de grote Hogepriester, ‘die de hemelen is doorgegaan’. In ons vers is Hij de overwinnende Mens, die is opgestegen ‘boven alle hemelen’. Dat is de derde, de overtreffende, de alles te boven gaande trap. Hij zal alles met Zijn tegenwoordigheid vullen.

Het doet denken aan wat we in Efeziërs 1:23 zien. Het verschil is dat het daar om de Heer als God gaat, terwijl het hier gaat om de Heer als Mens. Dit maakt duidelijk dat het gaat om één Persoon, die zowel God als Mens is. Onbegrijpelijk en onverklaarbaar voor het menselijk verstand, maar het geloof ‘aanbidt en buigt zich neer’. De heerlijkheid van Zijn Persoon is ondoorgrondelijk, onnaspeurlijk. Dit nodigt ons uit om met Hem bezig te zijn en steeds meer van Hem te genieten en Hem te bewonderen. In de eeuwigheid zal er geen plek in de hemel en ook niet op de aarde zijn, waar Zijn heerlijkheid niet zichtbaar is. Er is dan geen plaats meer voor iets anders. Hij is het en Hij alleen. Wat Hij dan zal zijn, mag nu al zo zijn voor het hart van iedereen die met Hem verbonden is. Op Hem wil de Heilige Geest ons hart richten.

Oude Sporen 2012

